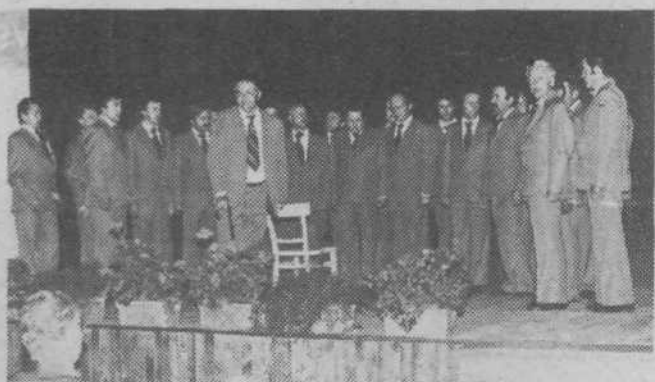

● Ob peti obletnici moškega pevskega zbora Bizovik

Na bizovski koncu so negovali slovensko pesem že pred drugo svetovno vojno, in sicer v mešanem pevskega zboru Danica. Med narodnoosvobodilnim bojem se je pesem spremenila v boj proti okupatorju, pohitela je k svobodi in ponj spet vzvalovala bizovski glasove mešanega in kasneje še ženskega pevskega zbora.

Daleč so tista leta. Marsikaj se je od tedaj zgodilo, materialni položaj naše družbe se je okrepil z delom vseh naših ljudi, posamezniki so prevzemali družbene naloge, nagel razvoj je nekako zapostavil zborovsko dejavnost... seveda so bili ob tem prisotni še kadrovi in drugi problemi. Toda spomini in pevska ljubezen ne zbledijo kar tako! Ob različnih priložnostih je ubrana pesem Bizovčanov prihajala na dan, prevzemala in želela ohraniti tradicije...

Leta 1976 je nekaj posameznikov spet »spravilo skupaj« moški pevski zbor, ki je začel delovati v okviru KUD Bizovik. Fantje so poprijeli zares. Po težkem delu v službi so začeli z vztrajnostjo in poštovanostjo pa tudi z ambicioznostjo uglaševati prihodnost zbora. Že po treh mesecih so se hoteli pokazati in ob proglasitvi krajevnega praznika so se prvi »pokazali«. Skromno, toda iz srca so tedaj zapeli Kdo pa so ti mladi fantje, Kje je moj mili dom, Z veseljem srcom voščim svoji ljubici dober dan. Prvi aplavzi, prva priznanja, veliko razumevanje doma, pa tudi v vsej KS so Bizovčane trdno postavili na pevskega konjička — in še bolj so poprijeli. Vadili so in vadili (v petih letih je 25 pevcev skupaj vadilo kar 23.000 ur). Nastopi so bili vse številnejši in tudi vse kakovostnejši, okrog zbora se je v Bizoviku pravzaprav vrtila širša družbena aktivnost KS. Člani zbora so bili aktivni v vseh družbenopolitičnih aktivnostih na terenu, pridobili so na ugledu, postali so močan, enoten ljubiteljski aktiv, postali so skupina, na katero je bila zelo ponosna tudi moščanska zveza kulturnih organizacij.

Danes šteje zbor, katerega uspešno vodijo prizadevni dirigent Stane Zdravce, predsednik Ivan Bricej in predsednik KUD Janez Levec, sedemindvajset članov, med katerimi so v zadnjem času v ospredju predvsem nekateri mladi pevci (nanje so Bizovčani zelo ponosni). Najmlajši Jože Levec je star le 15 let. Repertoar pevskega zbora obsega danes že prek 40 pesmi.

Sredi aprila je ob svoji 5. obletnici pripravil moški pevski zbor Bizovik slavnostni koncert, na katerem so pevci v prepolni dvorani gasilkega doma (med gosti je bilo več uglednih družbenopolitičnih delavcev občine in KS, pa tudi članov drugih pevskega zbora naše občine) pokazali, kaj znajo. Pleničke je prala, Urška, al že spiš, Triglav moj dom, Delavski pozdrav in druge pesmi, lep vezni tekst, enotnost odnosa do pesmi in dirigentovih navodil, pa nenazadnje tudi enotna uniformiranost pevcev so ves čas poldruge uro trajajočega koncerta (ob aplavzi) odražali uspešnost pevcev in zadovoljstvo poslušalcev.

Trinajstim članom zbora (tistim, ki so v zboru že od njegovega začetka) so na pridelitvi podelili skromna priznanja, oni pa so se skupaj z vsemi pevci moškega pevskega zbora obvezali, da bodo še peli. Seveda pa niso pozabili medse povabiti tudi novih članov. Lahko rečemo, da Bizovčani lepo pojejo! Toda dodati moramo, da tudi složno DELAJE!

Č. G.

V SPOMIN

DRAGI JANEZ!

Čeprav smo že dolgo vedeli, da si bolan, nas je vest o tvoji smrti globoko pretresla.

Rodil si se skoraj pred 75 leti v številni družini in odrasel v skromnih razmerah. Kljub dobrim in skrbnim staršem si že v mladih letih spoznal težave sedanjega časa, ki je zapustil svoj neizbrisni pečat v tvojem življenju. Zapisal si se delavskemu razredu. Izoblikoval si se v dobrega in naprednega delavca, ki je vse svoje življenje ostal zvest naprednim idejam.

Spominjam se, da si že v stari Jugoslaviji sodeloval v akcijah, ki jih je organizirala kulturno-prosvetno delavsko društvo Svoboda. Zato te vojna vihrala leta 1941 ni našla neprisiljenega. V letih narodnoosvobodilnega boja si sodeloval in v težkih razmerah zvesto opravljal naloge, ki ti jih je dajala OF. Nekoč si mi dejal: »Jaz in ti sva skupaj povezana.« Res je bilo tako, sodelovala sva do tvojega odhoda v Dachau. V tabornišču si doživljal strahote interniranja. Prenašal si jih s pogumom, dobro voljo, tovarštvom, poštenjem in trdnim upanjem, da gorja mora biti konec in da ga boš dočakal. Vrnil si se domov, s seboj si pa prinesel kal bolezni, ki te je spremljala do konca življenja. Kljub bolezni pa te humor ni zapustil.

Ko si si opomogel, si se vključil v razne udarniške akcije. Pri gradnji združnega doma smo občudovali tvojo

Janez Oblak

veselo naravo, spodbujal si nas k delu, bil si pa tudi vztrajen agitator pri oblikovanju socialističnih odnosov med ljudmi. Tako si bil vseskozi borec za lepše in boljše življenje.

Sodeloval si v vseh organizacijah, tako pri ZZB, pri SZDL, dolga leta pa si bil tudi predsednik organizacije Rdečega križa, ki si jo uspešno vodil.

S teboj izgubljam mirnega in dobrega vaščana. Za teboj ostaja praznina in vsi te bomo pogrešali. Vsi, ki smo s teboj delali v težkih in lepih časih, te bomo ohranili v lepem spominu.

V imenu organizacije ZZB in drugih organizacijah se ti zahvaljujem za vse, kar si doprinesel za skupnost. Naj ti bo lahka slovenska zemlja, ki si jo imel rad do zadnjega diha. Tvojim dragim pa iskreno sožalje.

FILIP KAMŠEK

SPOMENIKI IN SPOMINSKA OBELEŽJA — SPOMIN IN ZGODOVINA

Snopč listov papirja nosi naslov Srednjeročni program gradnje spomenikov in spominskih obeležij NOB in socialistične revolucije 1981—1985. 1981 — 40. obletnica vstaje slovenskega in jugoslovanskih narodov in narodnosti, 1985 — 40. obletnica zmage nad okupatorji, zmage socialistične revolucije. Niz delovnih zmag, gradnje, napredka, boj za novo in boljše prepleta niz pomnikov boja na življenje in smrt z rdečo zastavo na čelu. Pomniki niso le zgodovinska dejstva — rdeče črke: »Na tem mestu je padel...«. V tej zgradbi se je sestal CK... Spominske plošče, obeliski, v bron in kamen vklesane uporne pesti, sezname, za njimi grobovi, grobišča. Dolg je niz spominskih obeležij v gozdovih Pučja, na Tujem grmu, Lipoglavu, v Saturnusu, Zeleni jami, Šentjakobu, v senci lipe na Urhu.

Tudi spominske plošče, spomenike, spominske hiše, parke smo vtakali

v srednjeročne načrte, da zaključimo niz in vtakemo zgodovino v naš vsakdan, ker je le v njem njeno mesto.

Novim in novim rodovom postajajo pomniki, kapijoti in obezve Srednjeročni program ne pomeni le postavljanja spominskih obeležij, temveč globoko zvezo minulega z današnjim in prihodnjim časom. S srednjeročnim programom smo tudi zavezali slehernega nosilca načrtovanja, da v svoj program vtke skrb za vzdrževanje ali obnovo in tudi na ta način premosti čas, ker pomniki niso le simboli polpretekla zgodovine. So tudi naša prisega in opomin katere-mukoli sovražniku.

Srednjeročni načrt, ki ga je sprejela občinska skupščina, je nastal po enoletni javni razpravi, ki jo je združil odbor podpisnikov družbenega dogovora o urejanju, vzdrževanju in postavljanju spominskih obeležij NOB.

JANEZ LAH

VESTI IZ KULTURE

● Visoko odlikovanje umetniku

Ob otvoritvi retrospektivne razstave risb in grafik akademskega slikarja Staneta Kumarija je umetniku, ki je lani praznoval sedemdesetletnico rojstva, podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Sinigoi izročil red dela z rdečo zastavo. Staneta Kumarija je predsedstvo SFR Jugoslavije odlikovalo za njegovo bogato, aktivno in napredno življenjsko delo, za dosežke pri ohranjanju železniške zgodovine, predvsem pa za njegove umetniške dosežke. Otvoritev v razstavnem prostoru ŽG Ljubljana so se udeležili tudi Vida Tomšič, Janez Milčinski, Ivan Kreft, Ivan Tavčar, Vladimir Lakovič in drugi predstavniki slovenskega družbenopolitičnega in kulturnega življenja ter umetnikovi dolgoletni prijatelji. Razstavo sta si v naslednjih dneh z zanimanjem ogledala tudi podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher in članica sveta federacije Lidija Šentjura.

Besedilo O. M., slika VITO KOMAC

● Zaloški pevci nastopajo

Člani pevskega zbora Zalog so se v začetku aprila predstavili stanovalcem doma za staršje občane za Bežigradom. Zapeli so dvanajst pesmi, v odmoru pa so izvedli več krajših skečev v režiji Franca Rusa in ob sodelovanju učencev OŠ Adolfa Jakhla.

Tudi v prihodnje imajo pevci v programu več nastopov. Tako so 26. aprila povabljeni na Janče, istega dne popoldne pa bodo zapeli krajanom KS Besnica.

● Tudi naši likovniki ne počivajo

Člani likovne sekcije KUD Vide Pregarc so od 1. do 13. aprila razstavljali v prostorih novega centra RTV Ljubljana, in sicer v okviru praznovanja na čast letošnjih obletnic in praznovanja občinskega praznika, 20. aprila pa je bila odprta likovna razstava v Kolinski, kjer so se naši likovniki — amaterji predstavili s svojimi najnovejšimi deli.

● Prireditve v Javoru

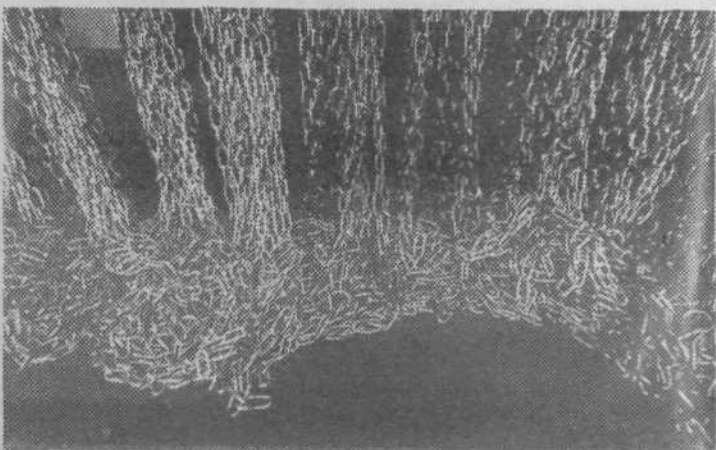
Konec prejšnjega meseca so v Javoru gostovali člani gledališke skupine KUD Anton Mehle Senožeti s komedijo F. X. Svobode Poslednji mož, v začetku aprila pa je Javorčane obiskala lutkovna skupina Naše dvorišče z igrico Mačja zgodba, kar je bilo zlasti za najmlajše čudovito doživetje.

Najbolj razveseljivo pa je, da so Javorčani po štiriletnem premoru, ki je nastal zaradi menjave generacij in vzgoje mladih tudi sami nastopili pred domačim občinstvom.

V nedeljo 12. aprila so uprizorili komedijo J. S. Popovića Jara meščanka, s katero bodo sodelovali tudi na občinskem srečanju gledaliških skupin, in sicer 24. aprila v Senožetih.

Obenem načrtujejo več gostovanj v domači in sosednjih občinah.

Š. M.

Na povabilo zveze čških fotografov bo 2. maja v Čških Budějovicah odprta razstava fotografij mojstra fotografije in Eliap Tihomirja Pinterja, umetniškega vodje fotosekcije KUD Vide Pregarc, člana foto grupe SOLT Ljubljana in društva obilil valcev Slovenije. Pinter se bo čškemu občinstvu predstavil z izborom 50 fotografij, nastalih v zadnjih letih. Na sliki: Slika z razstave: Zaklad (TIHOMIR PINTER)

● ŠOLSTVO ● ŠOLSTVO ●

● 6. GIMNAZIJA MOSTE

Načrtno in kvalitetno v medicinsko smer

Pogovor z ravnateljem 6. gimnazije prof. Antonom Medvedom — V šolo zdravstvenega varstva bo prihodnje šolsko leto sprejetih 210 kandidatov

— Tovariš ravnatelj! Gimnazija bo z novim šolskim letom začela odmirati, pojavili pa se bodo prvi oddelki usmerjenega izobraževanja medicinske smeri. Kako ste pripravljeni na ta proces in kaj le-ta prinaša?

Po dolgotrajnem in večkrat tudi mučnem razpravljanju o bodoči šolski mreži usmerjenega izobraževanja v Ljubljani je bil 14. januarja letos na posebnem sestanku vseh zainteresiranih subjektov, ki ga je sklical PIS za zdravstveno varstvo, sprejet sklep, da se v šolskem letu 1981—82 v zgradbi 6. gimnazije ustanovi srednja usmerjena šola zdravstvenega varstva, ki bo izobraževala dijake(-inje) za poklic bolničarja, zdravstvenega tehnika oziroma za študij na medicinski višji šoli in fakulteti. V prihodnjem šolskem letu bo v to šolo sprejetih 210 kandidatov, kar je zelo malo v primerjavi z zanimanjem zanje. Ustanovljena je komisija za vpis in sprejem učencev, ki je pripravila poseben vprašalnik za kandidate, člani komisije pa se bodo še posebej pogovorili z vsakim posameznikom. PIS za zdravstveno varstvo bo pripravila kriterije za sprejem. Vsekakor čaka komisijo za sprejem obsežno, težko in odgovorno delo.

Organizacijske priprave za ustanovitev nove šole so se pričele. Gimnazija (ki odмира), bo dala novi šoli na razpolago nujno potrebne prostore za pouk, učna sredstva in svoje pedagoške ter druge delavce. Ne smemo namreč prezreti, da so za dokaj neugledno fasado šolske zgradbe imenitni sodobni laboratoriji, dragocena učna sredstva, televizijski studio itd. Vse te naprave, nabavljene iz lastnih sredstev, bi bile sicer primernejše za srednjo šolo naravoslovno-matematične ali elektronske usmeritve, vendar bo od vodstva in kolektiva šole odvisno, kako in v kakšni meri bodo te dragocene naprave koristno vključene v učno-vzgojni proces šole za zdravstveno varstvo.

Zal gimnazija ne more nuditi novi šoli dovolj učnega prostora in bo zato prostorski problem moč rešiti s temeljito premisleno organizacijo učnovzgojnega procesa (morda kabinetni pouk). Vsekakor pa bo moral odgovornost za nemoteno delo prevzeti tudi PIS za zdravstveno varstvo.

— Kaj boste z novo usmeritvijo pridobili in kaj morda izgubili? S postopnim odmiranjem gimnazije se bo zaključilo skoraj 40-letno obdobje njenega obstoja. V tem času se je na njej vzgajala in izobraževala pretežno (80%) moščanska mladina. Menimo, da je gimnazija v celoti opravila svoje poslanstvo, saj je v tem razdobju uspešno maturiralo najmanj 3.000 dijakov, ki so ali uspešno nadaljevali študije ali pa se drugače — tudi uspešno vključili v družbena dogajanja. Šola pa je bila tudi žarišče družbenopolitičnega, kulturnega in telesnokulturnega življenja moščanske mladine.

V novi šoli bo le zelo majhen del mladine iz Most in bo treba najti oblike dela in poiskati možnosti, da bo mladina te šole, ne glede na to, od kod je, nadaljevala s temi dejavnostmi in prispevala k tesnemu sodelovanju med šolo in družbenim okoljem.

— In kakšna bo nova samoupravna organiziranost nove šole?

To še ni dokončno odločeno. Skoraj gotovo se bo treba samoupravnosti, z referendumom odločiti o prenehanju obstoja gimnazije in se nato z referendumom odločiti za organizacijo nove delovne organizacije, kar pomeni združitve sedanje šole za medicinske sestre, srednje šole za babice in 6. gimnazije v srednjo usmerjeno šolo zdravstvenega varstva. Postopek konstituiranja je v pripravi in mora biti izveden do 31. avgusta.

— Pa še to: Kakšne možnosti ima pri nas medicinska usmeritev za naprej — s poudarkom na povezavi vseh srednjih medicinskih šol v Ljubljani in seveda na možnostih za prakso?

Potrebe po medicinskih delavcih raznih mest in stopenj so skoraj neomejene. Ustanovitev navedene šole je verjetno prvi korak pri nadaljnjem razvijanju tega izobraževanja, ki mora biti načrtno, v skladu s potrebami in predvsem kvalitetno. Menimo, da je lokacija nove šole zelo primerna, saj so v neposredni okolici vse pomembnejše zdravstvene ustanove, kar vsekakor omogoča tesno in kvalitetno oblikovanje bodočih zdravstvenih delavcev.

— Tovariš ravnatelj! Lepa hvala za sodelovanje, šoli pri njenem razvoju pa kar največ uspehov!

AM

● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO

FLUOR

Proti zobni gnibli se najuspešneje branimo tako, da skušamo čim bolj dvigniti odpornost trdnih zobnih tkiv. Zaenkrat je najučinkovitejše sredstvo za to fluor.

Najboljše rezultate dosežemo, če ga v primerni količini stalno dovajamo v organizem, v času, ko se zobje še razvija. Bodoča mati torej uživa fluor za zdrave mlečne zobe svojega otroka, koristi pa tudi sebi, saj se fluor izloča tudi s slino, ki obliva materine zobe. Že ob rojstvu pa začnejo zavapnevati stalni zobje. Zato je zelo važno, da dobiva otrok zadostno količino fluora neprekinjeno vse do končnega razvoja stalnikov, tj. vsaj do dvanajstega leta. Pri nas imamo na razpolago tablete, s katerimi lahko zagotovimo zobem zadostno količino fluora že v razvojni dobi.

V uporabnostni dobi zobovja se fluor s površinske plasti zoba počasi izplavlja, odpornost proti zobni gnibli upada. To izgubo nadomeščamo z lokalno aplikacijo raznih fluorovih preparatov na površino zob. Pri vsakdanjem čiščenju zob uporabljamo zobne paste z dodatkom fluora, usta lahko izpiramo s fluorovimi raztopinami. Otroci naj to počno pod nadzorsvom, da rsatopino res izpljunemo. To ponavljamo vsak teden, vsakih štirinajst dni ali v enomesečnih presledkih vsaj nekaj let. Nekatere fluorove preparate, posebno lake, nam na zobe nanese zobni zdravnik vsakega pol leta.

Ce smo zadosti vztrajni, nam v boju z zobno gnilobo precej pomaga vsaka od navedenih metod fluorizacije. Največ uspeha pa dosežemo s kombinacijo sistemske fluorizacije s tabletami in večletnim lokalnim apliciranjem fluorovih preparatov na zobovje, tako mlečno kot stalno.

Ce smo odrasli na tem področju že marsikaj zamudili, nudimo vsaj otrokom kar največ za razvoj in ohranitev zdravih zob.

ZD LJUBLJANA

ZOBOZDRAVSTVENO VARSTVO